

Vesela
SOJA

Lesna sova

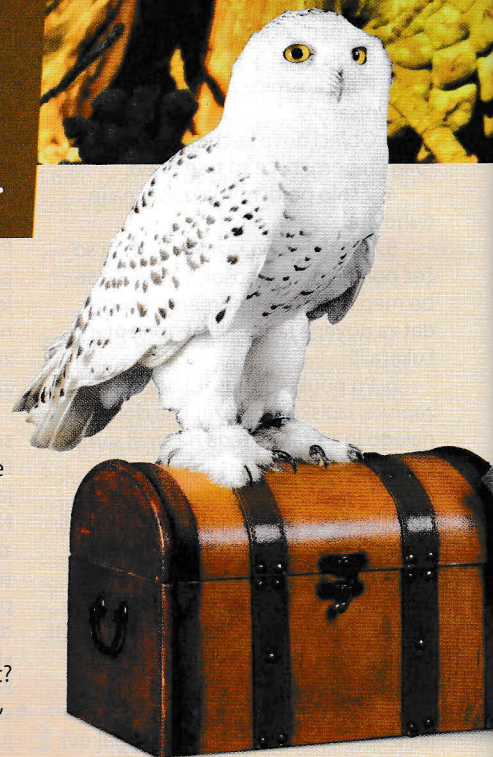
Tišino vročega poletnega dne je več ur prediralo vreščanje šoje. Sledenje tem nenavadnim krikom nam je razkrilo, da ima šoja gnezdo, polno mladičev, in želi iz njegove bližine pregnati lesno sovo, ki morda le čaka na noč, da se bo v tišini svojega leta gnezdu približala in ga uplenila.

Sove so del ljudskih mitov in pravljic

Na svetu živi približno 200 različnih vrst sov in po ljudskem prepričanju so vse simbol učenosti in modrosti. To prepričanje je povezano z njihovim ploščatim obraznim delom in velikimi očmi, ki strmijo izrazito pozorno in nepremično. Sove v resnici oči ne morejo obračati, saj jih ne sestavljajo kroglasta zrkla, temveč je ta del očesa cevaste oblike in ga na mesto pritrjujejo posebni kostni obroči v lobanji. Celotno sliko ptičjih

učenjakov dopolnjuje še značilna toga telesna drža. Morda se prav zaradi te namišljene modrosti in učenosti skupina sov ne imenuje jata, temveč parlament. V resnici pa velika inteligenca sov nima realne podlage; seveda so sove inteligentne, vendar je to splošna značilnost ptičev.

Sove so tudi sestavni del pripovedke o Kekcu slovenskega pisatelja Josipa Vandota – saj se še spomnite, kako se Bedanec boji njihovega značilnega oglašanja, ker naj bi to oznanjalo smrt? Verovanje, da so sove znamenja smrti, najdemo po vsem svetu.

Sove povezuje več zanimivih lastnosti

Sove so nokturne živali, kar pomeni, da so dejavne ponoči. Vidno polje njihovih velikih oči pokriva od 50 do 70 odstotkov, kar je precej več kot pri dnevnih pticah, kjer je to prekrivanje od 30- do 50-odstotno. Čeprav so znanstveniki včasih mislili, da zaradi velikega števila čutnic na mrežnici sove vidijo do 100-krat bolje kot ljudje, zdaj vemo, da to ne drži. Njihov nočni vid izboljšuje predvsem oblika očesa. Ker sove ne morejo obračati oči, obračajo glavo, in to kar za 270 stopinj. To jim omogoča večje število vretenc v vratu, kot jih imajo drugi ptiči. Sove imajo izjemno izostren sluh. Plen ulovijo in ubijejo z zelo močnimi kremplji. Z majhnim kljukastim kljunom nato hrano raztrgajo. Večino vode dobijo iz zaužitega plena. Čeprav redko pijejo, pa se zelo rade kopajo.

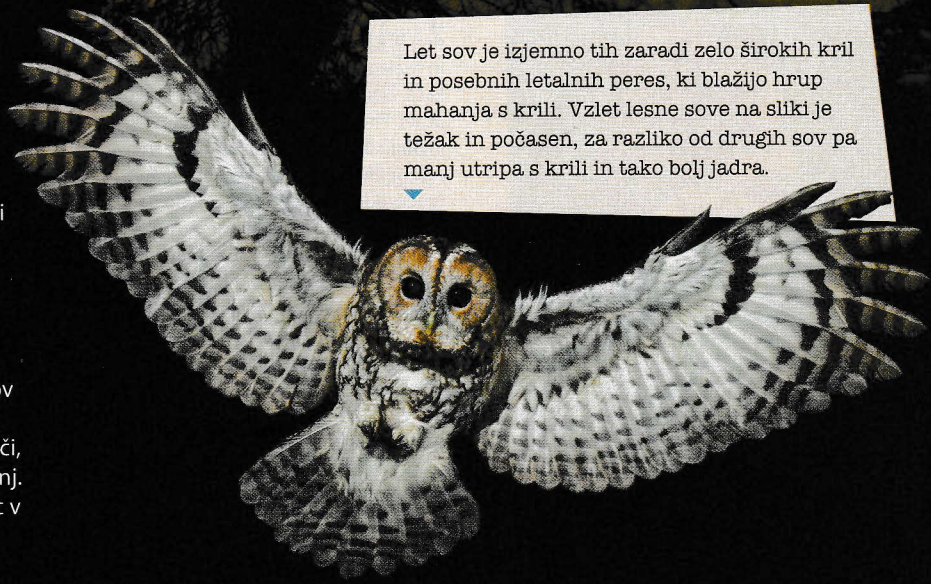
Zaradi barve perja, ki se sklada z okolico, sove na drevju težko opazimo, čeprav so nekatere lahko zelo velike. Sove se hranijo z žuželkami, majhnimi sesalci, drugimi ptiči, nekatere vrste lovijo tudi ribe.

Čeprav oglašanje sov povezujemo s hukanjem, se različne vrste različno oglašajo, nekatere vreščijo, sikajo in celo renčijo.

Sove živijo v zelo različnih življenjskih prostorih po vsem svetu. Najdemo jih v gozdovih, puščavah in v gorah. Večinoma ne zapravljajo časa za izdelavo gnezd – zanje uporabijo drevesna dupla ali celo zapuščena gnezda drugih ptičev.

◀ Sove imajo posebno mesto v čarobnem svetu **Harryja Potterja**. Kot piše pisateljica **J. K. Rowling**, so sove čarobna bitja, ki jih v čarovniškem svetu največkrat uporabljajo za raznašanje pisem in paketov. Znale so po svoji hitrosti in zaupnosti. Prejemnike pošte najdejo brez napisanega naslova. Harry Potter ima v zgodbah snežno sovo.

Let sov je izjemno tih zaradi zelo širokih kril in posebnih letalnih peres, ki blažijo hrup mahanja s krili. Vzlet lesne sove na sliki je težak in počasen, za razliko od drugih sov pa manj utripa s krili in tako bolj jadra.

Lesna sova z začetka zgodbe

Lesna sova ima enega od najbolj značilnih oglašanj, ki ga radijski in TV-programi uporabljajo za ustvarjanje nočnih učinkov. Kadar poskušamo oponašati hukanje skozi zaprte dlani, dobimo zvok zelo podoben ukanju lesne sove in nanj v devetdesetih odstotkih odgovorijo samci.

Lesna sova je robusten ptič, velik od 37 do 46 cm in z razponom kril od 80 do 105 cm.

Na veliki glavi nima ušesnih čopkov. Lesne sove plen pogoltnejo cel, neprebavljene dele pa potem izbljuvajo v obliki peletov, ki jih sestavljajo skupki dlake, iz katerih štrlijo kosti plena.

Ko so lesne sove stare eno leto, si poiščejo partnerja, s katerim ostanejo vse življenje. Izberejo si svoje ozemlje, ki se z leti zelo malo spreminja. Starša skrbita za mladičke dva do tri mesece. Po tem času si mlade lesne sove poiščejo svoje ozemlje. Starša mladiče neustrašno branita. Tega se dobro zavedajo obročkarji ptičev, ki se morajo pri obročkanju mladih sov zaščititi s čeladami z vizirji.

▲ Mladič lesne sove

Glavni plenilci lesnih sov so druge velike sove in velike ujede.